

Dorcatoma substriata

Sprängtickgnagare

Skalbaggar, Ängrar, trägnagare m.fl.

NE

NA

LC

DD

NT

VU

EN

CR

RE

Livskraftig (LC)

Klass: Insecta (egentliga insekter), **Ordning:** Coleoptera (skalbaggar), **Familj:** Ptinidae (trägnagare), **Släkte:** *Dorcatoma*, **Art:** *Dorcatoma substriata* - sprängtickgnagare Hummel, 1829 **Synonymer:** *Dorcatoma serra* (Panzer, 1795) nec (Fabricius, 1792)

Kännetecken

En 2 mm lång nästan klotrund, svart skalbagge. Antenner och ben är ljusbruna och benen kan fällas in i fårör på undersidan av kroppen om djuret störs. Antennernas två nästsista leder är försedda med stora bladlika utskott. Den sista leden är även kraftigt förlängd.

Utbredning och status

Känd från spridda landskap från Skåne till Hälsingland. Arten är även påträffad i Danmark och Finland samt i Mellaneuropa.

Ekologi

Larvutvecklingen sker främst i fruktkroppar av sprängticka (*Inonotus obliquus*) som växer på björk, bok och alm. Angrepp är vid något tillfälle även påträffade i alticka (*Inonotus radiatus*) på al och hassel. Larverna gnager slingrande gångar både i fruktkropparna och i veden strax under dessa. Larvutvecklingen sträcker sig över ett eller två år och förpuppningen sker i en rund kokong i slutet av maj. Den nykläckta fullbildade skalbaggen påträffas från mitten av maj. Samma fruktkroppar kan angripas under ett par år i rad. Arten möter ofta en kraftig födokonkurrens av olika brunbaggar som *Orchesia micans*, *Abdera affinis* och *A. flexuosa*.

Litteratur

- Baranowski, R. 1975. Några bidrag till kännedomen om coleopterfaunan vid nedre Dalälven. 1. *Ent. Tidskr.* 96: 110, 112.
- Baranowski, R. 1991. En inventering av skalbaggsfaunan vid Maltesholm. *Länsst. i Kristianstad län. Rapport:* 32, 61.
- Jansson, N. & Antonsson, K. 1994–1995. Eklandskapet som miljööverakningsobjekt. *Länsstyrelsen i Östergötlands län. Rapport:* 19.
- Lundblad, O. 1954. Studier över insektfaunan i Uppsala Universitets naturpark vid Vårdsätra. *Kungl. Sv. Vet. Akad.avh. i naturskyddsärenden Nr. 8:* 29–30.
- Palm, T. 1950. Anteckningar om svenska skalbaggar. V. *Ent. Tidskr.* 71: 139.
- Palm, T. 1951. Die Holz- und Rindenkäfer der nordschwedischen Laubbäume. *Medd. fr. Stat. Skogsforskn. inst. Bd. 40. Nr. 2:* 186–187.
- Palm, T. 1953. Anteckningar om svenska skalbaggar. VII–VIII. *Ent. Tidskr.* 74: 179. Palm, T. 1955. Bidrag till kännedomen om svenska skalbaggars biologi och systematik. 4–9. *Ent. Tidskr.* 76: 20–25.
- Palm, T. 1959. Die Holz- und Rindenkäfer der süd- und mittelschwedischen Laubbäume. *Opusc. Ent. Suppl. XVI:* 281.

Författare

Bengt Ehnström 1999. © ArtDatabanken, SLU 2006.